Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

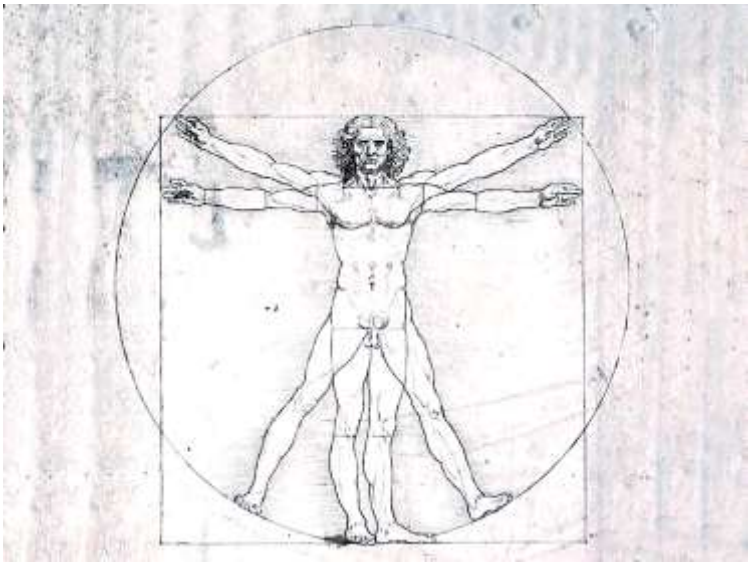

ЕКОЛОГІЧНІ ТА ВІКОВІ СКЛАДОВІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

(Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції Рівне, 16-17 березня 2007 р.)

Рівне, 2007

Екологічні та вікові складові психічного здоров'я людини. Матеріали Міжнародної студентської наукової конференції. Рівне, 16-17 березня 2007 р. Рівне, РДГУ, 2007. – 198 с.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – професор, проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ, Заслужений працівник освіти України – голова;

Лико Д.В. - професор, академік УЕАН, Заслужений працівник освіти України, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Романюк В.Л. – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ

Артемова О.І. – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Безлюдна В.І. - доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Грюк І.Б. – доцент, завідувач кафедри біології та прикладної екології РДГУ;

Марциновський В.П. – професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології РДГУ;

Мельник В.Й. - доцент кафедри біології та прикладної екології РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Матеріали обговорені та рекомендовані до друку на засіданні науково-методичної ради психолого-природничого факультету РДГУ. Протокол № 3, від 9 березня 2007 р.

ЗМІСТ

Вступ 3
Павлов І.П. Лист до молоді 4
Секція І. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки 5
Лико Д.В., Мельник В.Й. Вплив стану довкілля на здоров`я людей 5
Алтухова Анастасія. Вплив екологічних криз і катастроф на психічне здоров'я людини 8
Кравчук Володимир. Вплив та наслідки забруднення атмосферного повітря міста автотранспортом 11
Буткевич Сергій. До проблем становлення екологічної психології 14
Донець Світлана. Психологічні наслідки техногенних катастроф .. 15
Дідусенко Галина. Якість поверхневих вод Рівненщини 18
Денисюк Оксана. Екологічні складові психічного здоров'я 19
Ігнатієва Анастасія. Психологічні особливості дітей, що мешкають у зоні посиленого радіоекологічного контролю 22
Белеля Марина. Екологічна оцінка якості води р. Іква в межах Рівненської області 25
Кушнір В.М., Панасюк В.Ю., Кириченко О. Порушення психофізіологічних процесів і їх профілактика 27
Латюк Ірина. До проблеми визначення екологічної культури особистості 29
Лико Сергій. Зернисті фосфорити у сільськогосподарському виробництві 34
Максимець Оксана. Наслідки акумуляції радіонуклідів у деревині та продукції із деревини 36
Мантула М. Якість води р. Устя та здоров'я жителів міста 40
Миронець Марина. Роль реабілітаційної діяльності психологічної служби системи освіти у збереженні психологічного здоров'я постраждалих від техногенних катастроф 44
Ожаровська Світлана. Соціально-психологічна складова наслідків Чорнобильської катастрофи 46
Пілічук Ольга. Дослідження віддалених наслідків техногенних катастроф на прикладі переселених чорнобильців Миколаївської області 48

Сахневич Людмила. Вплив промислових викидів Рокитнівського склозаводу на якість атмосферного повітря 51
Фількевич Вікторія. Техногенне забруднення довкілля і розлади психіки та поведінки 53
Хабаров Володимир. Дослідження внутрішнього опромінення населення контрольованої зони Рівненської АЕС..... 56
Хильчук Ольга. Вплив іонізуючого випромінювання на організм людини..... 58
Шаправський Олександр. Техногенне забруднення атмосферного повітря м. Рівне промисловими викидами КТП «Теплокомуненергія»..... 63
Секція ІІ. Вікові та гендерні аспекти психічного здоров'я особистості 66
Осьмак Л.П., Андрущенко Оксана. Гендерні особливості конфліктної поведінки підлітків 66
Вітрук Алла. Негативний вплив телебачення на психіку підлітків ... 68
Галабурда Лідія. Професійні інтереси як компонент психічного здоров'я особистості 70
Гусаківська Світлана. Психологічні чинники адитивної поведінки підлітків..... 72
Дука Ольга. Здоровий спосіб життя в юнацькому віці: реальний погляд 80
Драченко Ольга. Гендерні особливості соціальної адаптації 82
Юрченко В.М., Замлинна Наталія. Гендерні особливості міжособистісних стосунків у дітей молодшого шкільного віку 85
Ковальчук Богдана. Феномен психічного здоров'я як об'єкт теоретичних досліджень 87
Ковтун Наталія. Зв'язок між особливостями стосунків у сім'ї та формуванням агресивних реакцій в юнацькому віці 90
Корольчук Ірина. Пам'ять в системі пізнавальної діяльності 93
Костючок Олег. Психологічні особливості впливу соціального статусу в групі на характер міжособистісних стосунків молодших школярів 95
Кужель Інна. Профілактика алкоголізму – основа психічного здоров'я нації 98
Лаворик Лариса. Наукові дослідження материнської сфери – проблеми та перспективи..... 100
Музичук Віта. Згубний вплив куріння на організм людини 103

Назарець Людмила. Передумови адиктивної поведінки підлітків та фактори захисту тема.....106
Почаєвець Ірина. Гендерні та мотиваційні особливості формування звички тютюнопаління серед студентської молоді 108
Пясецька Ірина. Екологічні і вікові складові психічного здоров'я людини.....110
Соботович Олександр. Особливості короткочасної пам'яті у студентів-біологів.....113
Юрим Світлана. Моделювання пам'яті 115
Секція ІІІ. Діагностика та шляхи профілактики розладів психіки та поведінки 117
Руденко Н.М, Бейлах О.М. Аналіз рівня сформованості відповідальності студентів-першокурсників 117
Божок Яна. Вплив епілепсії на психічний розвиток і поведінку хворого.....118
Неровня О.В., Вовк Анна. Психопатологічне функціонування у соціально-культурному контексті.....121
Гомончук Катерина. Дослідження особливостей сприйняття соціальних феноменів студентами молодших курсів (на основі теорії Дж. Келлі).....123
Гончарова Наталія. Інформаційні неврози: проблема діагностики і профілактики 126
Дубровський Роман. Переваги ДБСТ над школами-інтернатами у контексті попередження проявів девіантної поведінки.....129
Зажицька Тетяна. Теоретичні та прикладні аспекти стилю.....132
Зеленська О. Проблема погіршення стану здоров'я дітей і молоді в Україні та шляхи формування здорового способу життя.....133
Юрченко В.М., Князєва Анна. Соціально-психологічні установки українських студентів до сприймання людей інших національностей.....135
Осьмак Л.П., Кордоба Інна. Комунікативна некомпетентність як чинник соціально дезадаптованої поведінки підлітків.....138
Вікторія Косенко. Психологічні аспекти віктимної поведінки в підлітковому віці 139
Козішкурт Уляна. Агресивні тенденції в сучасному суспільстві: інстинкт чи інформаційний наслідок?.....142
Кравець Віта. Формування сприятливого мікросередовища сім'ї.....144
Лабик Юля. Психосоматичні розлади як проблема клінічної психології: регіональні аспекти 147

Музичук Ірина. Усвідомлення сенсу життя як чинник самоактуалізації підлітків 151
Назаренко Ольга. Проблемы одаренности и гениальности 153
Остапович Ірина. Конструктивні копінг-стратегії 155
Поліщук Альона. Фобії-комплекси: причини і наслідки 158
Романів Наталія. Специфічні особливості виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у різних типах навчальних закладів 160
Ромашевська Ольга. Нові шляхи діагностично-корекційної допомоги дітям з особливими потребами 164
Осьмак Л.П., Тирак Тетяна. Психопрофілактика деструктивних форм самоствердження підлітків 167
Усачик Ольга. Антистресорні властивості лікарських рослин – радіопротекторів 169
Хоровець Ірина. Психічне здоров'я як складова якості життя особистості 172
Чубко Мар'яна. Зростання патологій щитоподібної залози, викликаних радіаційним забрудненням деяких районів Рівненської області як один із чинників впливу на поведінку людини 175
Чекун Юлія. Профілактична дія радіопротекторів по подоланню проявів патогенезу ЦНС 179
Шевців М.В., Чикун Зоряна. Психофізіологічні механізми формування неврозів 181
Юрчук М. Люди і СНІД - знати, щоб жити 183
Янчук Катерина. Психологічні чинники виникнення розладів харчування та шляхи їх профілактики у старшокласниць 186
Відомості про авторів 190

УДК 504.064:621.039(477.81)

ДОСЛІДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ОПРОМІНЕННЯ НАСЕЛЕННЯ КОНТРОЛЬОВАНОЇ ЗОНИ РІВНЕНСЬКОЇ АЕС

Хабаров Володимир, аспірант РДГУ

Науковий керівник: **Мельник В.Й., к. геогр. н., доц.**

За останні декілька десятиліть людством створені кілька сотень штучних радіонуклідів, енергія атома широко використовується в різноманітних сферах діяльності: в медицині, для виробництва електроенергії, в промисловості, в науковій та дослідницькій галузях. Наявність в Україні атомних електростанцій, спецкомбінатів по захороненню радіоактивних відходів "Радон", дослідницьких реакторів, гірничовидобувних комбінатів та гідрометалургійних заводів по видобуванню та переробці урану, тисяч підприємств, установ та організацій, що використовують радіоактивні речовини, радіоізотопні прилади та джерела іонізуючого випромінювання суттєво змінило природний радіаційний фон.

Все це призвело до збільшення дози опромінення, як окремих людей, так і населення в цілому. Індивідуальні дози, що отримуються різними людьми сильно відрізняються. В більшості випадків ці дози досить невеликі, але інколи опромінення за рахунок техногенних джерел радіації може бути набагато інтенсивніше, ніж за рахунок природних джерел.

Населення отримує опромінення двома шляхами. Радіоактивні речовини можуть знаходитись поза організмом і опромінювати його ззовні; в цьому випадку мова йде про зовнішнє опромінення, або вони можуть знаходитися у повітрі, яким дихає людина, в їжі або у воді і потрапляє всередину організму. Такий спосіб опромінення називають внутрішнім. Як зовнішнє, так і внутрішнє опромінення людини може призводити до погіршення стану здоров'я, скорочення тривалості життя та підвищення рівня смертності населення від хвороб (серцево-судинних, онкологічних захворювань, хвороб органів дихання та травлення тощо).

З метою визначення доз накопичення радіонуклідів в організмі людини суб'єктами радіологічного моніторингу області проводиться дозиметрична паспортизація населених пунктів, спостереження за об'єктами навколишнього середовища, сільськогосподарськими культурами, продуктами харчування тощо.

З 1990 року здійснюється вимірювання внутрішнього опромінення населення м. Кузнецовська та 30-км зони Рівненської

АЕС. Дані дослідження проводяться з метою виявлення осіб з перевищенням контрольних рівнів, які для Рівненської області становлять 14800 Bq/organism для дорослих і 3700 Bq/organism для дітей.

Об'єктом дослідження є населення, що проживає навколо Рівненської АЕС, а предметом дослідження – вміст ^{137}Cs в організмі людей (діти, жінки, чоловіки).

Дослідження вмісту ^{137}Cs у населення, що обстежувалось спеціалістами лабораторії зовнішнього дозиметричного контролю Рівненської АЕС на обладнанні СИЧ показало наступні результати (табл.).

Середній вміст ^{137}Cs у населення м. Кузнецовська та контрольованої зони Рівненської АЕС

Рік	діти A (^{137}Cs), Bq	жінки A (^{137}Cs), Bq	чоловіки A (^{137}Cs), Bq
1990	1200	2100	3400
1991	940	1700	2600
1992	940	1800	2700
1993	1300	1900	3200
1994	1400	2000	2900
1995	990	1900	2700
1996	940	1700	2400
1997	910	1900	2400
1998	990	1600	2400
1999	1400	1600	2200
2000	980	1700	2300
2001	1100	1700	2400
2002	960	1700	2000
2003	980	1600	1900
2004	1025	1503	1849
2005	729	1535	1737

Динаміка середнього вмісту ^{137}Cs в організмі по групах населення, що обстежувалось на СИЧ, за період спостереження показана на рис.1.

Проаналізувавши результати вимірювань, спостерігається чітка тенденція зниження вмісту ^{137}Cs у населення по усіх групах.

Динаміка вмісту ^{137}Cs в організмі по групах населення

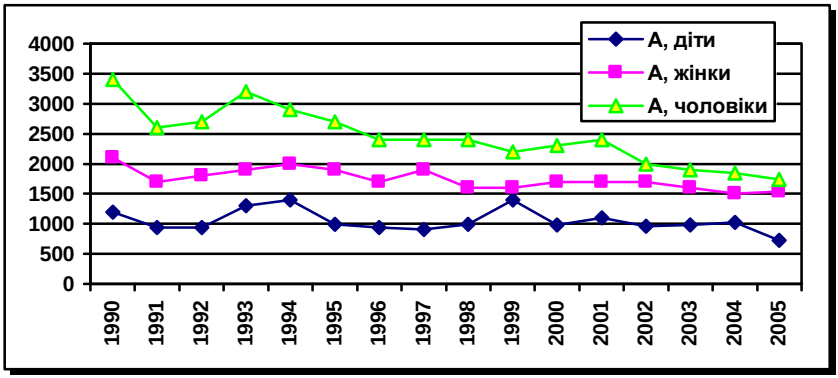

Враховуючи вищенаведене, а також висновки досліджень вмісту ^{137}Cs у сільськогосподарській продукції, а також відношення активностей ізотопів ^{137}Cs і ^{134}Cs, можна вважати, рівень внутрішнього опромінення населення 30-км зони пов'язаний з наслідками чорнобильської катастрофи, а не через техногенний вплив Рівненської АЕС.

Серед обстежених за весь період спостереження 32 256 дітей контрольний рівень перевищений у 148 випадках (0,46 %), а серед 105 087 дорослих контрольний рівень перевищений у 32 випадках (0,03 %).

Список використаних джерел

1. Годовые отчеты по оценке радиационного воздействия Ровенской АЭС на окружающую природную среду в 1990 - 2005 годах, ВП "Ровенская АЭС", Кузнецовск, 1990 - 2005 г.г.
2. Жаков Ю.А., Резников Ю.В., Сватков В.Ю., "Излучение "нулевого фона" в районе строительства Ровенской АЭС". Отчет Киевского НИИ общей и коммунальной гигиены, Москва-Киев, 1979.

УДК 616-001.28+612.014.48

ВПЛИВ ІОНІЗУЮЧОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ

Хильчук Ольга, студентка РДГУ

Науковий керівник: **Мельник В.Й., к. геогр. н., доц.**

З моменту аварії на Чорнобильській АЕС – 26 квітня 1986 року – минуло 20 років. Внаслідок Чорнобильської катастрофи постраждали мільйони мешканців України. Вплив аварії на здоров'я населення, її соціальні та економічні наслідки визначають умови життя населення